

забезпечення вимагають наявності в соціальних працівників дослідницької складової, яка передбачає вивчення джерел життєвих сил конкретної людини, виявлення чинників, які заважають реалізації суб'єктності особистості, розвитку способів підвищення відповідальності людини за своє майбутнє.

Таким чином, аналіз соціально-економічних факторів засвідчує, що на всіх етапах розвитку соціальної сфери від соціальних працівників вимагається активне включення в творчу дослідницьку діяльність, яка забезпечує розробку адекватних форм, методів і засобів соціального захисту населення.

Література

1. Дьячек Т. П. Традиции исследований в социальной работе: опыт зарубежных стран: Учеб.-метод. пособие / Т. П. Дьячек. – Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г.Р. Державина, 2000. – 147 с.
2. Радаев В.В. Работающие бедные: велик ли запас прочности / В.В. Радаев // Социс. – 2000. – №8. – С. 28 – 38.

УДК 373.311.1.064:316.7

ПОЛОВКА М.
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сучасна професійна підготовка майбутнього вчителя передбачає становлення нової філософії педагогічної освіти, в якій сам учитель виступає на перший план. Це пов'язано із здійсненням результативної самоорганізації, співорганізації, організаційної культури, ознаки сформованості якої визначаються рівнем інноваційних знань, умінь і ціннісних орієнтацій, формуванням ціннісних установок особистості, прийняттям норм, правил, стандартів освітньо-виховного закладу, причетності до нього і відносинами в колективі.

Для ефективного здійснення процесу формування організаційної культури майбутніх учителів початкової школи необхідно врахувати внутрішні і зовнішні чинники. До внутрішніх факторів відносимо: усвідомлення особистої значущості організаційної культури; установка на оволодіння цінностей загальної культури і культури самоорганізації; розуміння особистістю узагальненого правила і актуалізації знань; участь у практичній діяльності, проектах і акціях з розвитку організаційної культури; розуміння сутності організаційної культури як певної сукупності особистісних якостей, дій і операцій його складових і способів виконання дій. До зовнішніх факторів: державна політика у сфері освіти, ресурс кадрової служби: можливість молодим фахівцям отримати робоче місце і рефлексія за рівнем розвитку у них організаційної культури; врахування і оцінка ходу і результатів діяльності.

Фактори, що визначають соціально-психологічний портрет майбутніх учителів початкової школи в чималій мірі впливають на успішність навчання. Їх

можна розділити на дві категорії: ті, з якими студент прийшов до вузу, – їх тільки можна брати до уваги, і ті, які з'являються в процесі навчання, – ними можна управляти.

До першої категорії відносяться: рівень підготовки, система цінностей, ставлення до навчання, інформованість про вузівські реалії, уявлення про професійне майбутнє.

Ці чинники багато в чому визначаються загальною атмосферою в країні і конкретними «побутовими знаннями» тих, хто був безпосереднім джерелом інформації. Впливати на них можна лише побічно, констатуючи і використовуючи їх як відправну точку для впливів на студентів.

Фактори першої категорії працюють переважно на етапі адаптації, коли першокурсники намагаються зрозуміти, «куди я потрапив» і «хто мене оточує». «У чужий монастир зі своїм статутом не ходять», – це студенти чують на кожному кроці, кожен викладач встановлює свої правила і вимагає їх дотримання, в групах між хлопцями йде «війна» за право лідерства, пошук «своїх» людей. Студент повинен дуже швидко зорієнтуватися і з нових позицій освоїти способи і методи навчальної діяльності, зрозуміти систему норм і правил, що є на факультеті і в його навчальній групі, розробити свою систему цінностей по відношенню до навчання, майбутньої професійної діяльності, викладачів.

Поступово вплив факторів першої групи слабшає і вирішальну роль починають відігравати фактори другої групи. До них можна віднести: організацію навчального процесу, рівень викладання, тип взаємин викладача і студента і т.п.

Розвиток особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою може здійснюватися за різними напрямками:

- зміцнення ідейної переконаності, професійної спрямованості, розвиток необхідних здібностей;
- удосконалення, «професіоналізація» психічних процесів;
- підвищення почуття обов'язку, відповідальності за успіх професійної діяльності;
- підвищення наполегливості студента у вивченні предметів у сфері своєї майбутньої професії;
- інтенсифікація передачі соціального і професійного досвіду і формування потрібних якостей, зростання загальної зрілості і стійкості особистості студента;
- підвищення питомої ваги самовиховання студента у формуванні якостей, досвіду, необхідних йому як майбутньому фахівцю;
- зміцнення професійної самостійності і готовності до майбутньої практичної роботи.

Психолого-педагогічні умови формування організаційної культури студентів, які забезпечують цілісність процесу, включають реалізацію соціально-культурних заходів розвиваючого змісту (професійного, культурного, особистісного) через конструювання культурно-сислового освітнього простору; застосування соціально-культурних технологій, які ініціюють здатність до самоорганізації в процесі соціалізації.

Оптимальними формами формування організаційної культури студентської молоді є активні способи залучення студентів в соціально-культурну діяльність

ВНЗ, засновані на ініціативі і практичній участі кожного студента. У практиці роботи ВНЗ склалися різноманітні види залучення студентів в соціально-культурну діяльність: клуби за інтересами; організація діяльності творчих колективів; організація діяльності спортивних секцій; організація культурно-дозвіллевих заходів, клуб випускників, клуб відмінників, літературний клуб, літературна вітальня, музична вітальня, клуб фольклорний ансамбль, вокально-хорова студія, клуб любителів класичної музики, клуб любителів гітарної музики, клуб авторської пісні, музичний театр, поетичний клуб, студія естрадного співу, студія спортивного бального танцю, студія сучасного танцю, театр моди, студія художнього моделювання одягу, театральньо-драматична студія та ін.

УДК 372.8083:808.3

ПОПАДИЧ О. О.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК, УМІНЬ ТА КОМУНІКАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Однією з якостей духовно багатой та розвиненої особистості, необхідних для освітньої, науково-дослідницької та організаційно-управлінської діяльності педагога вищої школи є високий рівень мовної та мовленнєвої культури.

Актуальною проблемою учених-мовознавців та педагогів є розробка цілісної концепції навчання і пошуків нових форм і методів, які б сприяли формуванню культури ділового мовлення як основи, гаранта високого інтелекту майбутніх педагогів вищої школи. Зокрема, мовні питання формування навичок, умінь та комунікативних якостей ділового мовлення досліджували О.Біляєв, В.Виноградов, М.Вашуленко, Б.Головін, М.Жовтобрюх, С.Єрмоленко, А.Коваль, Л.Мацько, С.Ожегов, М.Плющ, І.Синиця, В.Русанівський та ін. Проте доводиться констатувати відсутність узагальнювальних досліджень щодо формування навичок, умінь та комунікативних якостей ділового мовлення у майбутніх педагогів вищої школи.

Завдання вищого навчального закладу у навчанні культури мовлення полягає в тому, щоб визначити основний об'єкт навчання, яким має бути мовна діяльність студента, яка, за визначенням Л. Паламар, «являє собою процес активної цілеспрямованої взаємодії людей між собою, опосередкований мовою і зумовлений ситуацією спілкування» [3, с.7]. В основі мовної діяльності має бути мовна дія, спрямована на виконання конкретних завдань. На думку Е. Палихати, у системі мовної діяльності є три підсистеми дій, які співвідносяться з трьома сторонами мовлення – структурною (або граматичною), семантичною (або лексичною) та виражальною (або фонетичною для усної форми мовлення і графічною для писемної форми мовлення) [2, с.30].

Для здійснення мовної діяльності необхідно володіти певними діями, які б сприяли розвитку мовлення у різних сферах суспільного життя. В основі мовних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>